

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompá Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: GÁL ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petisors térfogata 20 fillér. Nyilttér sora 50 fillér.</p>
---	--	--

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Elismerő leiratok.

A harmadik hadikölcson eredményéről szóló beszámoló cikkünkben méltatuk azon nagy érdemeket, melyek a Kubinyi Géza főispán lelkes tevékenysége folytán illusztris személyéhez fűződnek.

Most dokumentumát adhatjuk annak, hogy ezen érdemek elismerése nemcsak a közvélemény részéről történt, de a legteljesebb méltánylást és köszönetet váltotta ki az illetékes magas tényezők részéről is.

Kubinyi Géza főispán ugyanis az elmúlt héten a következő leiratot és levelet kapta:

Magyar királyi Pénzügyminisztérium. — 138718. szám.

Méltóságos Főispán ur!

A folyó évi november 27-én hozzám intézett 3418. számú felterjesztéséből őszinte megelégedéssel értesültem a Méltóságod kormányzatára bízott vármegyében a harmadik hadikölcsonre történt jegyzések fényes eredményéről. A Gömör és Kishontvármegyében már az előző hadikölcsonök alkalmával is elért szép eredményeket messze meghaladó e siker elérésében nem csekély rész illeti meg Méltóságodnak a közönség érdeklődésének és lelkesedésének felkeltése körül kifejtett fáradhatatlan tevékenységét, amelyért fogadja Méltóságod hálás köszönetemet. Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1915. évi december hó 1-én.

Teleszky s. k.

Méltóságos Kubinyi Géza urnak, Gömör és Kishontvármegye főispánjának Rimaszombat.

*

Magyar királyi Belügyminister.

Tisztelt Barátom!

Nagyon köszönöm azt a megtisztelő figyelmet, hogy a harmadik hadikölcson ügyében a pénzügyminister urhoz tett jelentésem velem is szíves voltál közölni. — Az a fényes eredmény, amelyet jelentésem kimutat, elsősorban a Te lelkes fáradozásodnak és annak köszönhető, hogy a tisztviselők buzgón követték a Te által adott példát. — Amidőn a magam részéről is meleg köszönetet mondok a hadikölcson jegyzések érdekében kifejtett hazafias tevékenységédért, egyuttal kérlek, fogadd kiváló tiszteletem nyilvánítását, melylyel vagyok igaz hived: Budapest, 1915. december 11-én.

Sándor János s. k.

*

Ezen hivatalosan adott sorok az elismerés melegét tükrözik vissza.

Elismerés és köszönet illeti ezzel a vármegye főispánját, de egyszersmint közönségét is, mely a harmadik hadikölcson

jegyzés körül példás kötelességtudással járt elől . . .

A büszkeség örömevel tesszük közzé a fenti sorokat, melyek legszebb és legméltóbb elismerései ugy az illetékes tényezők munkásságának, mint a vármegye közönsége lelkeségének és hazafias eljárásának.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 14-én Dr. Kovács László polgármester elnök léssel közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőkön kívül jelen voltak: Bodor István, Benyó Béla, Braun Zsigmond, Benyó László, Dr. Kármán Aladár, Kerekes Dezső, Rónay Gyula, Stolcz Zsigmond, Szabó József m., Varga István és Zachar Gusztáv.

Dr. Kovács László polgármester a közgyűlés megnyitása után az első szavakat a kegyeletnek szenteli s a régi puritán erkölcsű, tősgyökeres polgárok egyik prototipusát, az elhunyt Lévy István választott városi képviselő testületi tagot parentálta el meleg szavakkal. A képviselőtestületnek legrégebb idők óta szorgalmas tagja volt. Emlékét jegyzőkönyvbe iktatják és a gyászoló családhoz részvétíratot intéz a közgyűlés. — Helye az 1916 ik év végeig betöltetlen marad, mert a kerületben megválasztott póttagok már valamennyien behívtak a képviselőtestületbe.

Első tárgy a husvizsgálati jóváhagyott szabályrendelet bemutatása volt, melyet a közgyűlés tudomásul vett, s miután ez az új vágóhid elkészültének idejére készült, a megnyitás után lép életbe.

A vízvezetési és csatornázási szabályrendelet módosítására vonatkozó tanácsi javaslat tárgyalatott ezután. A vízvezetési 3. és 72. §. s a csatornázási szabályrendelet 2. §. ugyanis módosításra szorul, a mennyiben az eredeti szabályrendeletben az foglaltatott, hogy a vízvezeték üzembe helyezése napjától vagyis 1913. év augusztus 24-től 3 év alatt kell a kapcsolást eszközölni. Ugy hogy 1916. január 1-re, illetve augusztus 24-ére a kapcsolásnak meg kellett volna történnie. Azonban munkás és anyagi hiány s több háztulajdonos hadba vonulta s általában a nehézségi viszonyok miatt nem volt kivihető sok helyen a bevezetési munkát, s így a kapcsolat sem. A tanács tehát azt javasolta, hogy 1918. január 1-ig tolassék ki ez a határidő ugy a vízvezeték mint a csatornahálózat bevezetésére és bekapcsolására vonatkozólag.

A szabályrendeletben a vízdíj revíziójára vonatkozólag is történik rendelkezés, s ennek az első három év után kellene megtörténni, azonban a mai helyzet és az ebből folyó viszonyok nem alkalmasak a revízióra, s így határozatilag kimondatott, hogy 1916-ban az eddigi vízdíjak fognak szedetni.

A Süteő Istvánnal kötött bérleti szerződés bemutatott és névszerinti szavazással elfo-

gadtatott. E szerint 1916. november 1-től két évre bérbe adatik évi 700 kor. bérért a város által mult évben megvásárolt földek.

Vladár József orosz fogságban levő közigtanácsos fizetésének folyósítását — miután családjától a hadisegély megvonatott — a közgyűlés kimondotta.

Fábry Zoltán rendőrkapitány fizetési többlet visszafizetése ügyében előbb hozott határozat módosított, s a határidő 1916. április 1-re állapított meg, Szentmiklóssy László alkaptány 100 koronás fizetési előlege pedig 1916. január 1-től fizetendő vissza.

Még özv. Jaczkó Pálné évi nyugdíját 320 koronában állapították meg, aztán miután a tárgysorozatba felvett barakképítés ügyének megbeszélése tárgyalanná vált, a mennyiben a katonai parancsnokság az üdülő katonáknak Tiszolcra való elhelyezését határozta el, — a közgyűlés véget ért.

Világháború.

A világháborúban a Balkánon folytatódna a bevezetés felé haladó hadműveletek; a többi harcsteren beállott feltűnő csend és nyugalom valami fordulatot jelent, de hogy mi bontakozik ki a ködös távlatból, azt most még nem tudjuk megítélni.

A Balkánon a mi seregeink és a bolgárok igen szép sikerrel folytatják egyrésztől Montenegró és Albánia megtisztítását, másrésztől Maczedónia elfoglalását.

Montenegró területén Ipeken és Djakován tul haladtak elő a szövetséges hadak, az északi részen pedig Plevljén tul a Vranja-Gorától délre fekvő hadállásokat egész szélességükben bevették. — Ujabban Bjelopolje felé is közelednek. Az itt lefolyt harcokban mindenütt több ezer foglyot ejtettek és ágyukat, fegyvereket zsákmányoltak.

Talán még fontosabb ennél a bolgárok előhaladása, a kik Maczedóniában a szerb sereg maradványait teljesen elűzték, az összes városokat elfoglalták, azután a francia-angol seregek ellen fordulva, azokat a Vardár folyó mindkét oldalán bekerítéssel fenyegették. Ennek folytán az ott állomásozó francia és angol seregek, akiknek számát 170000 re teszik, gyors visszavonulásba fogtak Demirkapu, Ghevgeli felé. A bolgárok kemény ütközetekben megverték őket, több ezret tönkretettek és számos foglyot ejtettek. A francia-angol seregek most gyors visszavonulásban átlépték

Görögország határait, ahova a bolgárok egyelőre nem üldözik őket. A továbbiak egyelőre Görögország magatartásától függenek, miután neki lehet ahhoz leginkább szava, ami az ő határain belül történik.

Hírek érkeznek arról, hogy az entente seregeket visszavonják Szalonikiból, hogy máris készen állanak a behajózásra, hogy újabb csapatokat nem küldenek oda.

Szalonikit azonban egyelőre úgy tartják, mintha az ő területük volna és úgy rendezkedtek be ott, mintha ott akarnának maradni.

Az olaszok hír szerint már bele akarnának szólni a balkáni dolgokba. Arról érkeznek hírek, hogy 50000 főnyi sereget vittek Albániába a szerbeknek segítséget nyújtani. Kissé késő a dolog Szerbia nemlétében, de hát talán inkább az albániai olasz érdekek megvédése akar itt a fődolog lenni.

Az olasz harctéren a lezajlott nagy offenzíva utóharczai még folytak a héten. Görz vidékén, Tolmeinnál, Tirolban a Judicáriákban a jelentések harcokról írtak, kivált tűzérési harcokról, de legutóbb itt is teljes szünet állott be s a várakozó fordulat álláspontjára helyezkedett a harctér.

Hasonlóképen ezt a jelleget öltötte magára az orosz harctér is, ahol kisebb rajtaütésektől eltekintve, csend és nyugalom uralkodott. Egyszer érkezett komolyabb harcok híre az északi vidéken a Dűna mellett Jakobstadtól délre. Valamint egy másik harczi hír a Drisvjától mellől.

Az oroszok részvételét a balkáni harcokban — amelyet czári távirat jelentett be — kezdik már hivatalosan lefújni. Azt jelentik, hogy a besszarábiai orosz csapatokat szétesztették másfelé és Oroszország nem tervez már Románián áttörést, nem akar Bulgária ellen menni. Ugy látszik, ott nagyobb bajok lehetnek, mint a Balkánnal foglalkozni.

A francia harctérről alig érkezik valami mozgalom híre, a jelentések többnyire úgy szólnak, hogy nincs újság, nyugalom uralkodik.

Hogy ezek a nyugalmak többfelé mit jelentenek? egyelőre nem lehetünk tisztában az iránt. Nem jelentik e valamely fontos fordulat előkészítését? Azt mind a közel jövő fogja megmutatni.

A Dardanellák mellett még mindig nem szüntek meg az akciók. Különösen tűzérési harcokról érkeznek naponként jelentések. Egyelőre tehát nem hagyják abba egészen az itteni harcokat.

A Kaukázus mellett kisebb esatározásokról érkeznek jelentések. Nagyobb fontosságú a török seregek mezopotámiai győzelme, ahol Bagdad alól Kut el-Amara erődeig futottak a megvert angol seregek s most az erődök közelében folynak ismét harcok. Evvel a vereséggel az angolok sok reményről kénytelenek lemondani, amelyeket előbb teli torokkal kürtöltek világgá.

Egyiptom táján is készülődik valami, de még csak homályban mozognak a készület körvonalai, később fognak kibontakozni szemünk előtt.

Karácsonyra mintha csend állana be az összes harctereken, hogy magába vonulva, gondolatokba merüljön a másfél év óta harcban álló világ.

Közigazgatási bizotts. ülés. Utolsó ülése volt e hó 13-án, hétfőn délelőtt a vármegye közigazgatási bizottságának. — Az ülésen *Kubinyi Géza* főispán elnökölt, *Lukács Géza* alispán másirányu elfoglaltsága folytán nem vett részt az ülésen. Helyét dr. *Fornet Gyula* vármegyei főjegyző töltötte be. A választott tagok közül jelen voltak az ülésen: *Szentiványi Árpád*, *Marion János*, *Farkas Zoltán*, *Széman Endre*, dr. *Radvánszky György* és báró *Hámos Antal*. — Az alispáni folyó ügyekről dr. *Sóldos Béla* vármegyei másodfőjegyző számolt be a szokott alapossgal, utána *Lánczy Kálmán* kir. tanácsos pénzügyigazgató jelentette, hogy az egyenes adók befizetési eredménye a múlt év hasonló időszakához viszonyítva 38732 koronával nagyobb, hadmentességi díjban 3552 K kisebb, míg fogyasztási és italadóban 2130 koronával nagyobb. Dr. *Meskó Miklós* vm. főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot a hevenyfertőző megbetegedések szaporodása következtében november hóban *rosszabbra fordult*, a mennyiben 194 eset 20 halálzással lett bejelentve. A közigazgatási bizottsági ülés után a felelősségi és adóügyi albizottságok tartottak ülést.

Sárosi tea-délután.

E hó 12 ére a vármegyei háza teherfalú disztermét zsufolásig megtöltő közönséget toborzott össze az a tekintélyes leány-gárda, melynek névsorát mult heti lapszámunkban adtuk.

Impozáns kép volt a fehér asztalnál teázó közönség, melyet világos ruhás, türelemleány-sereg szolgált ki kedvesen, figyelmesen. A közönség sorában sok volt az uniformis, megjelent ugyanis a tea délutánon *Bastgen* alezredes vezetése mellett a Rimaszombatban állomásozó cs. és kir. 80-ik gyalogezred pótkeretzászlóaljának tisztikara is — sok tiszt a nejevel — és számos önkéntes. A hangulat kedélyes és nívós volt.

Délután 5 óraker vette kezdetét a katonazene hangversenye, mely igazán élvezetes volt. A művészi izléssel összeválogatott zenedarabok precíz előadásban hangzottak el s a zenekar szervezettsége s általában a hangverseny sikerült volta *Fridrich Ferencz* karmester muzsikális tehetségét igazolja.

A rendezés fáradságos munkáját egy rendező-bizottság intézte, melynek tagjai közül legtöbbet fáradtak: *Friese Theodor* cs. és kir. kapitány, dr. *Institoris Endre* tb. vármegyei főjegyző, dr. *Sóldos Béla* vármegyei másodfőjegyző és *Gál István* vármegyei aljegyző. A leány-gárda összetoborzását s a felszolgáló leány-sereg irányítását *Lukács Margitka* végezte, aki sok lelkesedéssel és ambícióval állott a jótékony cél szolgálatában.

A tea délután — mint a rendezősegtől értesülünk — a belépő-díjakból és felülfizetésekből befolyt 1263 korona 40 fillér, ebből kiadás volt 251 korona, a Gömörmegye által felépítendő sárosi falu javára maradt tehát *tiszta jövedelemként 1012 korona 40 fillér*.

Ezen tekintélyes összeghez felülfizetéseikkel a következő egyének járultak hozzá: *Grosinger Renée* 10, *Boczkó Dániel* 6, *Geduly Géza* 6, *Smál József* 3, *Krick nővérek* 10, *Hámos Aladár* szül. báró *Vay Mariska* 10, *Keisler Mara* 1, *Széplaky Lajos* és neje 10, özv. dr. *Marikovszky Istvánné* 3, özv. *Csüder Antalné* 3, dr. *Meskó Miklós* 3, *Heksch Ella* 5, *Zmeskál Józsefné Cserencsény* 20, *Veress Böske* 3, *Róth Margit* 6, *Kovács László* 4, *Rábely Károlyné* 2, dr. *Weinberger Rezső* és neje 6, *Császár Pál* 40, *Gelb Simonné* 1, *N. N.* 1, *Braun Zsigmond* 5, *Loysch Ödön* 10, özv. *Bárhidy Istvánné* 10, *Bornemisza László* 3, *Lengyel György* 3 korona. Összesen: 181 korona.

Levél a harctérről.

Északi harctér, 1915. deczember 5.

Az ígért epizódokat, — ha csak valami meg nem akadályoz a befejezésében, — leírom. Mindenek előtt először is tudatom, hogy

hála Istennek elég jól érzem magam, semmi bajom.

Hogyan él a baka schvarmliniában, ez igen érdekes dolog. (Tehát kezdem) Elértük azt a pontot, hol megállapodtunk, itt hozzá fogtunk a lövészárók — stellung — építéshez. Természetesen ez a munkát csak éjjel folyhat, mert az ellenséghez igen közel vagyunk és kölcsönösen célba lövünk, az én kedves Jani barátommal szoktam a muszkát vadászni olyan formán, hogy a lőréshez állunk és lessük a muskát, ha egy kimerészkedik, — supp — úgy oda gyújtunk neki, hogy csak füstöl.

A multkoriban egy igen érdekes jelenet játszódott le, a hol az eset történt, schvarmliniánk az ellenségtől 400 lépésre van. A két tűzvonat közé egy jókora hizott disznó tévedt, nossza neki a salven, a muszka is meg mi is. A vége persze az áldozat kimulásával végződött. Most jön a dolog érdekes része. — Erre két muszka kimászik a dekungból és tart a disznó felé, a közelbe egy ház volt, oda vitték s hozzá fogtak megperzselni. Mi nem lőtünk, vártuk, hogy mi lesz. Megperzseltek annak rendje és módja szerint, ott hagyták a disznót megtisztítva, vissza mentek a dekungjokba. Erre tőlünk két baka kiment a dekungból, oda a hol a disznó volt, ketté vágják, felét elhozzák a másik felét ott hagyták a muszkának. Azután jött a két orosz és a másik felét ők vitték el. Az egész aktus alatt sem mi, sem pedig ők nem lőttek. — Igy osztoztunk meg a disznó pecsenyén.

Ilyen és ehhez hasonló dolgok gyakran fordulnak elő, ezek az ugynevezett akasztófa, illetve schvarmlinai humorok.

Éjszakának idején hatalmas tábortüzeket raknak s a tűz világa mellett dolgozunk. A golyó sivit körülöttünk, de erre nem is figyelünk, már megszoktuk. Előfordult a napokban, hogy aludtam s közben igen erős ágyutűz volt. Mikor felkeltem embereim emlegetik, hogy a dobhártyájuk még most is zug. Érdelődtem miért, akkor tudtam meg, milyen betyártáncz volt míg aludtam. Ezek az epizódok csak minták, ilyen nagyon sok történik itt. A jó Isten ha haza segít, naplóm mindent részletesen fog megvilágítani. Adja Isten, hogy mielőbb győzedelmesen haza térjünk szeretettinkhez. Képzelem mennyire várják hazatértünket, de mi is.

Sz. L.

Hírek és vegyesek.

A tea-délutánon

lágy lánykaczagás elfelejtette velem, hogy súlyos és fájdalmas problémákat vert minden ember lelkébe az Élet s a bombardó recsegő hangja kikergette mindazokat a tüprengő gondolatokat a fejemből, melyeket életre szokott hívni a mindennap sok-sok eseménye.

Jóleső melegség szaladta be azokat a titkos utakat bennem, melyeken az érzések futnak végig s finom kékeres lánykezek oda tettek élém egy csésze arany sárga teát... teát, amelyhez sok mult és sok emlék van hozzákapcsolva s amely az én sokszor bolondos véleményem szerint csak az érző emberek itala lehet.

A tea délutánról sok kergető impresszió maradt az emlékemben: egy piros képű kis lány, aki a Schidlof kézi-szótárával keringett az álmokat hozó uniformis körül, egy elegáns főhadnagy diszkrét bocsánatkérése egy az előszobában kemény ingben álldogáló fekete ruhás embertől, aki történetesen a vármegye-házán dolgozó muszka foglyok egyike volt s akit az említett főhadnagy a kavargó emberek között véletlenül megtalált lökni, egy baba arcu ulánus gróf kedves udvarlása nagy lánnyá cseperedő lánykáknak, akik duzzogó kiábrándulással sóhajtják utána: ... azt kérdezte a Rákóczi képére, hogy ki ez?

Mindez végigszalad az emlékezetemben felesavart filmen s a végén mint egy szordínós halk muzsika, ott marad a csésze tea, melyről az előbb egy véletlen gondolatomban azt írtam, hogy az az érző emberek kiváltóságos itala.

Ez az aranyos víz, melynek hátán sokszor kétesen lángol a meggyújtott szesz párája, ennek a tánczó lángnak a világánál

egy diszkrétan meleg kávéházi sarokban, egy puha otthoni környezetben, egy kis budai czukrászda régi szagu levegőjében vagy egy kiabáló vasuti resti izgalmában a legszebb...

Ilyenkor mintha mese kelne a futkározó láng nyomán s mintha az ember belső érzéseibe világítana bele az imbolygó tüzezske.

Mintha a rövid élete körülkaczagná a levegőt s azt duruzsolná a belebámuló szemednek sápadt asszonykám vagy sóhajos lányom: ... játszom az étellel, mint ahogy Veled játszok az Élet ... az álom ... a szived ... a szerelem.

És a dudorászó muzsikája végigsimogatja a reszkető idegeidet, fény lop a fényre teremtett szemedbe s megszépül előtted minden, ami talán nem is szép és nem is igaz: az élet ... az álom ... a szived ... a szerelem.

Egy csésze tea nyomán de sok szaladó gondolat éled még ma is, mikor a háború minden élet, minden álom, minden szív és ezzel verekszik minden szerelem ... *Glin.*

Tompa Mihály levelei. Közeledvén Tompa Mihály születésének 100 dik, halálának 50 dik évfordulója, a Kistaludi Társaság elhatározta nagy fia leveleinek kiadását. Ezek közzétételével kíván áldozni a regés magyar föld, a regélő magyar nép és a mesészerű szenvedések között is egy szebb jövőben élő hittel bizó magyar lélek bibliás költője kegyeletes emlékének.

Mivel alulírottat bizta meg a Kistaludi Társaság a levelek összegyűjtésével és sajtó alá rendezésével, bizalommal fordulok minden intelligens magyar emberhez, aki Tompa eredeti levelének, vagy akár a legjelentéktelenebbnek tetsző kéziratának is birtokában van, azt eredetiben vagy betű szerint hű másolatban hozzam juttatni — ; s aki ilyenről tud, erről alulírottat mielőbb értesíteni sziveskedjék.

E közlés, ez értesítés a Tompa emlékének nyújtandó legszebb áldozat s egyben hazafias kultúr-kötelesség.

Az eredeti leveleket, kéziratokat és a Tompa-ra vonatkozó emlék-tárgyakat a Gömör-megyei Múzeum Tompa-Szobájában őrizzük nemzeti közkinésként, a beküldő letétjeként, melyet akár a beküldő, akár jogutódja bármikor visszakérhet.

Rimaszombat, 1915. deczember 9.

Wallentinyi Dezső dr., főgimn. tanár.

Serényi Németországban. *Serényi Béla* gróf titkos tanácsos a Semmeringre utazott és onnan Németországba megy.

Nemesi előnév. A belügyminiszter rendelete értelmében az itteni törvényszéknél működött *Bretán Sándor*, jelenleg orosházi kir. járásbíró és testvére: *Bretán László* cs. és kir. hadbíró százados, a kassai katonai parancsnokság ügyészhelyettese, régebbi nemességük épségben tartása mellett „kovási” előnév használatára jogosultak.

Legfelsőbb dicsérő elismerés. A király elrendelte, hogy *Markó Lénárd* 6. huszárezredbeli tart. hadnagynak az ellenség előtt tanusított kitünő magatartásáért legfelsőbb dicsérő elismerése tudtul adassék.

Kitüntetés. Ifj. *Farkas Zoltán*, az 5-ik honvédhuszárezred tartalékos zászlósa — *Farkas Zoltán* országgyűlési képviselőnk fia — az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül az I. osztályú vitézségi érmet kapta. A kitüntetés híre a vármegye uri társadalmában, ahol *Farkas Zoltán* a legtekintélyesebb helyek egyikét tölti be, őszinte örömet keltett.

Rendjelviselési engedély. A király megengedte, hogy *Sáfrány Géza* 16. honvéd gyalogezredbeli alezredes és *Tavassy Gyula* 9. honvédgyalogezredbeli őrnagy a német császár által adományozott 2. oszt. vaskeresztet elfogadhassák és viselhessék.

Katonai kitüntetés. A király az itt állomásozott 5. cs. és kir. gyalogezred alezredesének: *Helvey Adolfnak*, az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartása elismerésül a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta.

Vezénylés. *Figura György* főhadnagy, m. kir. gazdasági segédfelügyelő — ki legutóbb Besztercebányán a posztógyár katonai parancsnoka volt — Munkácsra pályaudvarparancsnoknak vezényeltetett.

Legfelsőbb elismerés. A király 6. Felsége elrendelte, hogy *Schvoy István* vezérkarhoz beosztott őrnagynak létszámtellett a 16. honvéd gyalogezrednél és *Niedermann András*, a 22. honvéd gyalogezredhez beosztott 16-os főhadnagynak az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék.

Kitüntetett 16-os honvéd tisztek. A király 6. Felsége az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül *Polcz Dezső* és *Schwank Ödön* főhadnagyoknak a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel adományozta.

Signum laudis. A király 6. Felsége elrendelte, hogy dr. *Pogány Kálmán* és *Köszter Géza* századosoknak a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék.

Előléptetés. 6. cs. és kir. Felsége *Horárik Gyulát*, 16. os honvéd hadnagyot, Besztercebánya város elektromos műve üzemvezetőjét, aki már két ízben sebesült meg a harcztéren, főhadnaggyá léptette elő.

Kitüntetés. *Hödl Kornél* 16-os honvéd hadapród őrmester, az ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve. — Ugyancsak az ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve *Adorján Sándor* breznóbányai máv. osztálymőrnök.

Vöröskeresztes kitüntetés. *Ferencz Salvátor* főherceg, mint a Vörös-Kereszt egyet védnökhelyettese *Turek Emil* egyházmegyei áldozópap, besztercebányai tábori lelkésznek kiváló érdemei elismerésül a Vörös-Kereszt hadiékítményes II. oszt. díszjelvényét adományozta.

Üdülő katonatisztek. *Broczko Gyula* nagyrőcsei származású 5-ik gyalogezredbeli főhadnagy, kinek holt hírét költötték, mult héten, 9-én Trencséntepliczbe utazott üdülés végett s személyesen czáfolta meg itt időzése alatt elestének hírét. — Dr. *Gyikó Ferencz* itteni ügyvéd, hadapród őrmester, az olasz harcztérről a kis ezüst vitézségi éremmel díszítve, mult héten ide hazaérkezett, hogy néhány napi pihenés után szintén üdülésre gyógyfürdőbe menjen.

Sebesült hősök. *Szentmiklóssy Kálmán* huszárhadapród — *Szentmiklóssy Kálmán* feledi földbirtokos fia — a harcztéren kapott súlyos sérülésekkel a mármaroszi kórházban van ápolás alatt. — *Gotthard Dezső* zászlós, a dr. *Gotthard János* dobsinai származású, sopronpecsenyédi orvos fia, ki az északi harcztéren hősi magatartásáért az arany és nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve, megsebesült s a wienerneustadi katonai kórházban van ápolás alatt. Testvére: *Géza* az orosz harcztéren szerzett sebesüléséből már felgyógyult s ismét a fronton küzd.

Uj tábori segédlelkész. *Hajtsó Gusztáv* ág. h. ev. segédlelkész a háboru tartamára a besztercebányai 16. m. kir. honvédgyalogezred nyilvántartásából tábori segédlelkésznek neveztetett ki.

A Ludoviczeum első tagjai. A megyés főpásztor — a püspökségének tízéves évfordulója alkalmából, az egyházmegyei nyugdíjazott papok felszegélyezésére, bőkezű adományával alapított Ludoviczeum rendes tagjaivá *Stefanik János* tb. kanonok, nyug. várgedei esp.-plébánost és *Bobák Béla* tb. pápai kamarás, nyug. nagyszuhai plébánost, tiszteletbeli tagjává pedig *Thuránszky Antal* nyug. zakárfalvai plébánost nevezte ki.

Andrássy Géza gróf és a hadikölcsön. A harmadik hadikölcsön végeztével megírták rozsnói laptársaink, hogy *Andrássy Géza* gróf, a rozsnói kerület képviselője, a három hadikölcsön alkalmával 200000 koronát jegyzett. Most arról értesülünk, hogy azon összeg, melyet *Andrássy Géza* gróf összesen jegyzett, 850000 korona.

Vaskereszt egy gömöri hősnek. *Néhai Lakatos Miklósnak*, Gömör Kishontvármegye tb. aljegyzőjének, a negyvennyolczas vörössapkás főhadnagynak unokaöccse, a rozsnói születésű *Lakatos Béla*, a 3-ik debreczeni honvédgyalogezrednél levő vezérkari őrnagy a II. osztályú vaskereszttel lett kitüntetve. Mint érdekes körülményt megjegyezzük, hogy ez a második eset, hogy egy rozsnói származású egyén vaskeresztet kap, az elsőt *Markó Árpád*

34. gyalogezredbeli kapitány, ezredsegédtiszt, néhai *Markó Sándor* kir. közjegyző fia kapta.

Karácsonyi ajándék. *Rimakovai Knöpfler Károly* nagybirtokos a miskolci üzletvezetőség itteni körzetbeli területén levő vasutasoknak harmincz darab karácsonyfát ajándékozott. A szép figyelmet bizonyára jóleső örömmel fogadták a vasutasok.

Uj postahivatal vezető. A helybeli m. kir. posta- és távirtdahivatal vezetésével a kassai posta- és távirtdaigazgatóság *Szerebák Géza* posta- és távirtdafelügyelőt bizta meg ideiglenesen.

Halálozások. *Özv. Molnár Alajosné* sz. *Lovniczky Teréz* f. hó 12 én, néhány napi szenvedés után életének 65, özvegyiségének 19 ik évében városunkban elhunyt. Temetése hétfőn délután történt meg őszinte és nagy részvét mellett. Az elhunytat két fián: *Molnár Gyula* losonczyi állami főgimnáziumi tanáron s *Molnár István* hadbavonult katonán kívül, számos rokon siratja.

Özv. Prányi Edéné szül. *Kicsiny Amália* rövid szenvedés után f. hó 12 én meghalt Nagyszaboson. Temetése 14-én d. e. 10 órakor volt nagy részvét mellett.

Borsos Lászlóné szül. *Teleki Zsuzsánna*, *Teleki Mihály* vármegyei régi hajdu nővére, folyó hó 17-én Zólyomban elhunyt.

Jánosiban Krajnák Pál asztalos folyó hó 10 én 86 éves korában elhunyt. 12 én nagy részvét mellett temették.

Kovács Géza feledi kir. járásbírósi végrehajtó mult hó 29-én 57 éves korában Feleden hosszas betegség után elhunyt. Temetése másnap, 30 án nagy részvét mellett ment végbe. Az elhunyt hosszú időn át működött a járásbírósnál. — Felesége: *Demecs Terézia* és 4 gyermeke gyászolja.

Elhunyt katona. Az északi harcztéren megbetegedett *Hille Pál* hilgersdorfi (Schluckenau) csehországi származású 21 éves, cs. és kir. 42. gyalogezred 4. századbeli katona az itteni Vörös-Kereszt egyleti kiséítő kórházban mult héten meghalt s itt el is temették. Temetésére a 80 ik gyalogezred zenekara is kivonult.

Andrássy Dénes szobra. Vármegyénk nemeslelkű és a művészetért rajongó főura, néh. gróf *Andrássy Dénes*, életében feleségének a nevére két egyenkint 4200—4200 koronából álló képzőművészeti ösztöndíjat alapított, végrendeletében pedig az Országos Magyar Képzőművészeti Társulatra hagyományozta mobil vagyónának egytized részét, majd egy félmillió koronát, hogy a társulat ennek kamataiból műalkotásokat vásároljon és esetleg tehetséges művészeket jutalmazzon. A társulat *Andrássy Dénesnek* közvetlenül a Műcsarnok homlokzata előtt márványszobrot állíttatott. A szobrot, amelyet *Róna József* szobrászművész mintáz, nagy elismeréssel vette át a bizottság. — A szobrot, mely a nemes grófnak majd kétszeres életnagyságu hermészterén megoldott és kitűnő élet-hűségű portraitszobra, a tavasszal helyezik el.

A sárosi sorsjáték céljaira — mint halljuk — gróf *Andrássy Géza* egy rendkívül értékes s *Munkácsy Mihály* alkotta festményt adományozott.

Karácsonyi vakáció. A jövő héten szerdán délelőtt kezdődik meg a rimaszombati iskolák karácsonyi szünetje, a mely az állami iskolákban szabály szerint január 3 ig tart. Az egy. prot. főgimnázium szerdán d. e. 10 órakor adja ki a karácsonyi vakációt, a mely vízkereszt ünnepén, január 6 án végződik.

Betöltött detektiv-állás. A városi tanács folyó hó 17-én töltötte be a rendőrségi detektiv-állást s három pályázó közül a legalkalmasabbnak látszó *Bossányi István* volt csendőrt — utóbb nyustyai fodrászüzlet-vezetőt — választotta meg az előirt egy évi próbaidőre.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága mult vasárnapra hirdetett ülése nem volt határozatképes s ma fél 11 órakor délelőtt lesz ülés, mely tekintet nélkül a megjelenők számára határozatképes.

Áldozatkész község. *Balogtamási községben Zsóri János* bíró a hős katonák jobb ellátására a karácsonyi ünnepek alkalmából 66 koronát gyűjtött; az iskola növendékei tanító-

jukkal együtt 14 kor. 30 fillért adtak össze, s így a község a nemes czélra 80 kor. 30 fillért adományozott.

Vármegyénk áldozatkésztsége. A Sárosban széles körökben kedvelt és tekintélyes „Eperjesi Lapok” című lapjának, közölte lapunk mult számából a „Gömör Sárosért” cz. lendületes cikket, megjegyzi, hogy értesülése szerint Gömörvármegye közönségének áldozatkésztségéből a sárosi Ondavató község fog újjáépülni.

Zeneestélyek Eperjesen. Az eperjesi Széchenyi-kör, mely egyike a felvidék kiválóan magas nivón álló kulturintézményeinek, ismét zeneestélyekre készül. A jeles földünk: *Borsody Károly* eperjesi tanár elnöklésével folyó hó 3-án a zenezakválasztmány ülést tartott s elhatározta, hogy január hó 16-án a dr. *Wallentinyi Samu*, február hó 2-án *Vörös Sándor*, február hó 16-án *Moyzes Miklós* és márczius hó 1-én a *Borsody Károly* rendezésével zeneestélyen fogja szórakoztatni a közönséget.

Népfölkelő bemutató-szemle. F. hó 13-án hétfőn délelőtt volt városunkban az újabb népfölkelő bemutató szemle, melyen mint katonai elnök *Gáspár* őrnagy működött egy katonarovossal, a polgári elnök *Lukács Géza* alispán volt, s dr. *Mesko Miklós* megyei főorvos betegsége miatt polgári orvosként dr. *Zehery István* vármegyei tb. főorvos működött.

Hivatalos végzés. Rimaszombat rend. tan. város 7724—915. számú tanácsi határozatával közli, hogy *Perecz Samu* városi jogügyi tanácsos bejelentése, melylyel a harcban levő katonák karácsonyi ajándékára elrendelt hatósági gyűjtés eredményét közli, tudomásul véte. A gyűjtés összeredménye *Perecz Samu*, *Konyha Béla*, *Angyal István*, *Mölcz Gyula* és *Csapó Lajos* működésével 1177 kor. 42 fillér s ezenkívül a „Gömör-Kishont” szerkesztőségéhez beérkezett s hadi jótékonycélokra a városi pénztárba beszolgáltattott 168. koronából 33 korona, végül a dr. *Kovács László* polgármester által saját adományként befizetett 5 korona, összesen 1215 korona 42 fillér megküldetett a barcztéren küzdő hős fiaink karácsonyi ajándékára a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatalhoz.

Iparhatósági megbízottak választása. Városunk kereskedőinek és iparosainak hivatalosan tudomására hozza az előjáróság, hogy a városi tanács mint elsőfoku iparhatóság mellett az 1916-ik évre működésre hivatott 20 iparhatósági megbízott választásának idejéül 1916. évi deczember hó 23-ik napjának d. e. 9 óráját tüzték ki. A választás helyéül a városháza tanácsterme szolgál, a választás szavazólapokkal titkosan történik és este 6 óráig tart. Választók és választottak azok a kereskedők, iparosok és italmérok, akik legalább 21 korona III. oszt. kereseti adót fizetnek s az e célokra külön egybeállított névjegyzékbe felvételtek. A névjegyzéket a választás napjáig a városi iktatókiadó hivatalban a szokásos hivatalos órák alatt az érdekeltek megtekinthetik.

A koronás társaság karácsonya. Mint halljuk, a koronás társaság, mely nemes áldozatkésztségének mindenkor fényes tanujelét adja, folyó hó 24-én a Vöröskereszt egylet kiségitő kórházában fekvő sebesült katonák részére karácsonyfát állít, s minden beteg katonáról figyelmesen gondoskodik.

Lesz fa. Sajnos nem minálunk! Azonban az mégis érdekes, amit a „Nyirvidék” című nyiregyházi lapban olvasunk, hogy Nyiregyháza városának nagynehezen sikerült Gömörben (!) nagyobb mennyiséget vásárolni. Hát, hogy lehet az, hogy mi gömöriek nem tudunk Gömörben fát szerezni?

Pályázat végrehajtói állásra. A feledi királyi járásbírósnál betöltésre váró bírósági végrehajtói állásra pályázatot nyit a rimaszombati kir. törvényszék elnöke. A pályázati kérvényeket a bírói ügyviteli szabályok 5. §-a értelmében kell szerkeszteni, főszerelni és benyújtani. A pályázat határideje 2 hét attól a naptól számítva, amikor ez a hirdetés a Budapesti Közlönyben harmadszor megjelenik. Az állásra csak olyan pályázó tarthat számot, aki a bírósági végrehajtói vizsgát letette és aki közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy a kért állásra egészség szempontjából alkalmas.

Meghívó. „Rimaszombat és Vidéke Jót. Nőegyesülete” a védelme alatt nevelt árvák és elhagyott gyermekek részére karácsonyfát állít deczember 23-án (c. üttörtök) délután 5 órakor a tamásfalvi háztartási és ipari otthonban. E szeretet-ünnepségre tisztelettel hívja meg az egyesület tagjait és az érdeklődőket az *Elnökség*.

„A rokkant kérdés Ausztriában és Németországban” cím alatt egy tartalmas könyv jelent meg a kereskedelemügyi minisztérium kiadásában, melyet e hét folyamán az alispán tanulmányozás végett valamennyi főszolgabírónak s a városok tanácsainak megküldött.

Halálos sérülés. Dobsinán, az ottani rézműveknél folyó hó 17-én *Stempel Mária* 17 éves leány baleset következtében megsérült és meghalt. Hulláját *Istvánfalura* (Szepesmegyébe) szállították s ott boncolták fel. A kir. ügyészség a vizsgálatot elrendelte.

Hűtlen cseléd. Sajólénártfalván *Beké Józsefné* folyó évi januárius hónapban akkori szolgálatadójától *H a r n ó c z Jánostól* egy csomó ruhaneműt és fehérneműt lopott. Ezért folyó hó 3-án a helybeli kir. törvényszék kérdőre vonta s *Le h o c z k y Márton* kir. ügyész vádbeszéde után jogerősen két havi fogházra ítélte a hűtlen cselédet.

Sorozás után. Folyó évi szeptember hó 25-én a feledi sorozás után a népfölkelő bemutató szemléről hazautazó ajnácskőiek összeszólalkoztak s *Jakab István* és *Maksi János* dulakodni is kezdtek, mire *Maksi* és társai *Jakabot* összeverték. Folyó hó 17-én a helybeli kir. törvényszék *Kolbay Sándor* elnöklésével itélkezett ez ügyben s dr. *Mészáros István* kir. főügyész helyettes vádbeszéde és dr. *Krausz Gyula* ügyvéd vádbeszéde után *Maksi Jánost* súlyos testi sértésért jogerősen hat heti fogházra ítélte.

Sebesült szállítmány. Mult héten a Vöröskereszt-egylet helybeli kiségitő kórházába *Miskolczi* ismét érkezett 106 sebesültből álló transport, mely nyomban érkezése után szakszerű gondozás alá vétetett. E héten ismét 100 sebesült jött két szállítmányban, úgy, hogy a kórház létszáma most már meghaladja az 500-at.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik kedves, jó anyukánk elhunyt alkalmából minket részvétükkel fölkerestek és mély gyászunkat osztoztak, ez uton is hálás köszönetet mond gyászoló családjá nevében — *Rozsnyón, 1915. deczember 15-én* tisztelettel:

Komoróczy Miklós.

Tűz. Tompa, szakadozott harangkongás riasztotta fel városunk lakóit folyó hó 13-ikán reggelt 4 órakor. Megriadt emberek futkostak az utcán táviró gyorsaságával adva tovább a hírt: tűz van! A szokatlan téli időben támadt tűz *L o v a s s Lajos* asztalos-mesternek a *Lozonci-utcában* levő gépekkel berendezett műhelyét hamvasztotta el, még pedig teljesen. A kár — mint értesülünk — gépekben, anyag-, szerszám- és épületben 15—16 ezer korona. A tűz oka ismeretlen; az elpusztult érték biztosítva volt. Itt említjük meg azt a többeknél is többször megnyilvánult óhaját, hogy: helyesen cselekedne a városi hatóság, hogyha a tüzesapok közelében — mint az más városokban is látható — ha csak kevés helyen is, egy-egy faliszekrényt helyezne el, miben állandóan ott állana egy tömlő és a vizesapozó való kulcs. A szekrény üveges ajtóval lenne ellátva, hogy veszedelem esetén bárki megkezdhesse a mentést. Láttuk a jelen esetben, hogy milyen megbecülhetetlen lenne egy ilyen szekrény. Nem vonjuk kétségbe tűzoltóságunk jóindulatát, de az a két három ember a város másik végéről, ha el is érkezik nagy sokára, ugyszólván tehetetlenül kapkod, mert se víz, se tömlő nem áll kezétügyében. — Vagy milyen végzetes lehet az, amint most is történt, hogy a tűz helyszínén lévő vizesapot nem lehet kinyitni a berozsdásodás miatt s a nagy későn megérkezett tömlővel a másik utcára kell rohanni vízért, mint a kerekesszék patriarkális világában. — Tudjuk, hogy e súlyos időkben városi vezetőségünk szokatlanul meg van terhelve munkával, mégis ajánljuk megszívlelésre az itt elmondottakat. Egyébként megállapítjuk azt is, hogy a katonaság gyors-tempóban sietett a helyszínére s a biztonsági intézkedéseket megtette és a tűz lokalizálásban serényen munkálkodott.

Iskolák hadikölcsöne. Lapunk mult számaiból véletlenül kimaradt az a tudósítás, hogy a putroki áll. el. iskola, a mely a II. hadikölcsönre 8300 K névértékű amortizációs kölcsönt jegyzett, a mostani III. hadikölcsönre a nővérdékek gyűjtéséből ismét 350 kor. jegyzett, a mit pótlólag szívesen közlünk.

A „Hungária” szálloda és étterem tulajdonosa *Markus Samu* a katonai szolgálat alól felmentetvén, haza jött és átvette városunk ez egyedüli elegáns szállodája, étterme és kávéháza vezetését. A tulajdonos az üzletet megtelevően átalakította s egy nagy söröző és borozó helyiséggel kibővítette s jó borai és konyhájával ezen üzlet menetét máris biztosította. Vállalkozásához kívánunk sok szerencsét.

A közönség szives figyelmébe! Tisztelettel értesitem a közönséget, hogy kedvelt tea-süteményem készítését ismét megkezdtem. Ezen finom készítményem a karácsonyi ünnepek alkalmával mint kiváló és elsőrendű csemege igen alkalmas és ajánlom a nagyközönségnek! *Mákos és diós kalácsok* készítését is vállalom az ünnepekre!

Rimaszombat, 1915. deczember 18.

Tisztelettel:

MISKOLCZY LAJOS.

czukrász.

Zsir, szalonna és sertéshus maximuma. A m. kir. minisztérium 4291—915. M. E. szám alatt kelt rendeletének 6. §-ában foglalt felhatalmazásánál fogva ezen rendelet 1. §-ában a magyar szent korona országainak egész területére nézve megállapított alapárak figyelembe vételével Gömör és Kishontvármegye egész területére a disznózsir, szalonna, sertéshus és sertéshus készítményekért követelhető legmagasabb árakat a következőkben állapította meg a vármegye alispánja:

I 1915. évi deczember hó 16-tól 1916. évi január hó 15-ik napjáig bezárólag terjedő időre:

	Klgr.-ként	K fill.
1 Olvasztott disznózsir	7	20
2 Háj és egyéb olvasztatlan nyers disznózsir	6	80
3 Friss nyers szalonna	6	40
4 Friss sertéshus (nagyban)	3	20
5 Friss sertéshus (kicsiben)	3	60
6 Friss sertéshus szalonnával félsertésként fejfel és lábball számítva	4	20
7 Sózott, füstölt, paprikás, főzött, abált és csemege szalonna	6	80
8 Sonka füstölt	5	—
9 Sonka főve	6	—
10 Kolbász nyers	4	—
11 Kolbász füstölt vagy főzött	6	—
12 Hurka nyers vagy főzött (rizses)	3	20
13 Hurka nyers vagy főzött (sárga kassás, véres)	2	—
14 Disznósajt	4	—
15 Füstölt tej, füstölt nyelv, császárhus	5	—
16 Füstölt oldalas	4	50
17 Kacsonya részek	1	50

A jövő év január 16-tól kezdve kisebb mértékben esnek az árak. Az árakat megállapító rendelet azzal végződik, hogy a megállapított legmagasabb árak a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló (kis kereskedelmi) forgalomban való árusítás esetére, az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett történt eladás esetére értendők s magukban foglalják a szállítási, elállítási stb., szóval az összes felszámítható költségeket. — Sertéshusból termelt különleges (szalámi stb.) termékeknél azonban az igazolt beszerzési és szállítási költségeken felül még legfeljebb 20% os ár felszámítható. A felsorolt cikkek árusítói kötelezettek arra, hogy ezen áraknak jegyzékét árusító üzleti helyiségükben szembetűnően és a vevők részéről jól olvasható módon kifüggeszessék. A rendelet ellen vétek 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Nyugtázás. A rimaszombati koronás segélyező társaság hálás köszönettel nyugtázza a sebesült katonák karácsonyfájára küldött következő szives adományokat: *Hámos Aladárné* 10 kor. *Csomor Ferenczné Várgede* 2 korona. *Vasas Józsefné* 2 kor. özv. *Bánhidny Istvánné* a katonák karácsonyfájára 10, a vak katonáknak szintén 10 kor.

Veszedelemes robbanás. A burdabányai magnezitgyárban folyó hó 10-én veszedelmes robbanás történt. *Balázs János* 17 éves munkás ugyanis égő mécsessel ment a carbid-tartályhoz, hogy lámpáját megtöltse. A lángtól a carbid felrobbant s a munkás arcán és szemén súlyos égési sebeket szenvedett, melyekkel beszállították másnap az itteni kórházba.

Öngyilkos földmives. Hanván folyó hó 15-én ifj. *Czókoly István* ottani lakost saját lakásán felakasztva holtan találták. Az esetet bejelentették a bíróságnak és az ügyészségnek, mely a nyomozást elrendelte s miután bűncselekmény esete nem forog fenn, a kir. főügyész-helyettes a hulla eltemetését boncsolás mellőzéssel engedélyezte.

A postahivatal köréből. „A tábori csomagforgalom a karácsonyi időszakban előreláthatólag nagy arányokat fog ölteni és a polgári csomagforgalom szokásos emelkedésére is kell számítani úgy, hogy a kedvezőtlen közlekedési viszonyok folytán könnyen olyan torlódások állhatnak be, melyek a karácsonyi forgalomnak idejében való lebonyolítását lényegesen hátráltatni alkalmasak. E körülményről a postát igénybe vevő közönséget mihez tartást végett értesitem. — Rimaszombat, 1915. decz. 14.

Szerbák, postatávirtdai felügyelő.“

Jótekonycélú mozielőadások. Kedden és szerdán jótekonycélú előadások voltak a helybeli Apolló mozgófénykép színházban. — Az ünnepi műsor előadásokon szép számú és előkelő közönség volt jelen s az előadások tekintélyes összeget juttattak a jótekonycélra. Teljes bevétel volt a két napi előadás 615 korona 92 fillér, kiadás 140 korona 92 fillér, tiszta maradvány tehát 475 korona. Ezen összegből a keddi tiszta jövedelem fejében 220 korona 88 fillér jut a Gömörmegye által felépítendő sárosi falu céljaira, a szerdai előadások tiszta jövedelme pedig, mely 251 korona 12 fillért tesz ki, felerészben a helyben ápolat sebessültek, felerészben a nyomorék gyermekek karácsonyfájára jut.

Jótekonycélú adományok. Lapunk szerkesztőségéhez a lefolyt héten a következő jótekonycélú adományok érkeztek:

Özv. Runyay Györgyné Rszombatból 60 koronát küldött be a következő célokra: 20 koronát a vöröskereszt egyesület kiegészítő kórházában a sebesült katonák részére felállítandó karácsonyfára, 20 koronát a háboruban megvakult katonák részére, 10 koronát a háboruban elesett hősök özvegyei és árvái javára és 10 koronát a nyomorék gyermekek részére felállítandó karácsonyfára.

Birnstingel Aurél Likérről 10 kor. küldött hozzánk és pedig 5 koronát a Vöröskereszt-egylet karácsonyfájára, 5 kor. pedig a harcztéren küzdő katonák karácsonyi ajándékára.

Dr. Kármán Aladár Rimaszombat 10 koronát adott át és pedig 5 koronát a jótekonycélú pártfogoltjainak karácsonyi ajándékokra és 5 koronát a Fehér kereszt egylet „nyomorék otthona” karácsonyfájára. — Az összeget rendeltetési helyeire juttattuk.

A nyomorék gyermekek karácsonya. Bár nem indított gyűjtőíves gyűjtést a Gömörmegyei Fehér kereszt egylet a nyomorék gyermekek karácsonyfájára s csak szerény kérésnek adott lapunk utján hangot, mégis egész gárdája van azoknak, akik kötelességüknek ismerték jótekonycélú adományaikkal hozzájárulni ahhoz, hogy a nyomorék gyermekek otthonában is kigyuljon a szeretet lángja karácsony estéjén. Annak közlése után, hogy a szerény keretek között tartandó karácsonyünnepély e hó 22-én délután 4 órakor lesz a nyomorék gyermekek otthonában, itt adjuk azoknak névsorát, akik az elmúlt hét folyamán a jelzett cél javára adományokat küldtek *Lukács Gézá*né alispán neje, egyleti elnöknő címére: *Hámos Aladár*né szül. báró *Vay Mariska* 5 k, *Lengyel Györgyné* 2 k, *Özv. Okolicsányi Jánosné* 2 k, *Lengyel Ivánné* 2 k, báró *Ragályi Balassa Ferencz* 10 k, *Özv. báró Fischer Arnoldné* 5 k, *Özv. Bánhidyi Istvánné* 2 k, *Stech Kálmánné* 4 k, *Özv. Szabó Károlyné* 2 k, *Fábry Zoltánné* sok szép játékszer, *Özv. dr. Szabó Samuné* 2 k, *Marikovszky Gézá*né 2 k. és sok fehérnemű, *Marikovszky Zoltán* könyvek és sok szép játékszer, *Özv. Ragályi Gyuláné Kelemér* 20 k, *Halászné*

Stolcz Erzsébet 2 k, *dr. Ráróssy Gyuláné* 2 k, *Derekas Jánosné* 1 doboz csukorka, *Müller Vilmosné* 2 k, *Csaszókóczy Károlyné* 5 k. — Az e hó 15-én az Apolló-színházban megtartott jótekonycélú mozielőadás jövedelméből a tiszta jövedelem fele: 125 korona 56 fillér jutott a nyomorék gyermekek karácsonyfája javára s ez alkalommal *Lukács Gézá*né kezeihez az említett célra való felülfizetés címén a következő adományok érkeztek: *Hámos Aladár*né szül. báró *Vay Mariska* 5 k, *Ismeretlen felülfizető* 8 k. — Az elnökség ez uton köszöni meg a jótekonycélú adományait s ez uton fejezi ki köszönetét az Apolló-színház tulajdonosának s itt hívja meg az érdeklődő közönséget a karácsonyünnepélyre.

Jótekonycélú adományok. *Lukács Gézá*né alispán neje címére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek, melyeket e helyen hálással nyugtáz s melyeket rendeltetési helyükre juttattak: a sebesült katonák karácsonyfája javára: *Hámos Aladár*né sz. br. *Vay Mariska* 20, br. *Ragályi-Balassa Ferencz* 10, *Lucsánszky Istvánné Helpa* 10, *Csaszókóczy Károlyné* 5 kor. — A vöröskereszt céljaira: *Csaszókóczy Károlyné* 10 kor. — A koronás segélyző társaságnak: *Hámos Aladár*né sz. br. *Vay Mariska* 10 kor. — A katonák árváinak: *Lucsánszky Istvánné Helpa* 10 kor. — A vak katonáknak: *Csaszókóczy Károlyné* 5 kor.

Nyugtázás. A nyomorék gyermekek karácsonyfájára *Özv. Mészáros Kálmánné* 2 kor. és ruhaneműt, *Dapsy Józsefné* pedig 2 koronát adományozott. — Köszönettel nyugtázza *Kern Adolfné* alelnök.

Rimaszombat és vidéke jótekonycélú egyesületének a rimatamási háztartási intézetben felállítandó karácsonyfájára a következő nagylelkű adakozások történtek: *Geduly Gézá*né 2 kor. *Széplaki Lajosné* 5 kor. *Tóth Béláné* 2 k. *Özv. dr. Szabó Samuné* 2 k. *Gyűrky Pálné* 2 k. *Özv. Szabó Károlyné* 2 k. *Marikovszky Gézá*né 2 k. *Baráth Károlyné* 2 k. *Boczkó Dánielné* 3 k. *Hámos Aladár*né 5 k. *Fischer Berta* 2 k. *Kern Adolfné* 2 k. *Benedek Gyuláné* 1 k. *dr. Ráróssy Gyuláné* 2 k. *Özv. Mészáros Kálmánné* 2 k. *Bánhidyi Istvánné* 5 k. *Csaszókóczy Károlyné Meleghegy* 5 k. *Müller Vilmosné* 2 k. báró *Fischer Arnoldné* 5 kor. *Bihary Istvánné* 2 k. *Kröpfler Károly Rimakokva* 1 drb karácsonyi. *Mispál Istvánné* 1 k. és ruhanemű. *Stech Kálmánné* ruhanemű, *Tóth Mihályné* 2 kor. Hálás köszönetet mond mindnyájuknak az elnökség.

A vöröskereszt egyesület javára újabban a következő szíves adományokat vettük: *Pénzbeliek* a sebesült katonák karácsonyfájára: *Báró Ragályi Balassa Ferencz Ragály* 10 k, *Lucsánszky Istvánné* 10 k, *Hámos Aladár*né 20 k, *Csaszókóczy Károlyné Meleghegy* 5 kor. *Vöröskereszt céljaira* 10 kor., *Özv. Bánhidyi Istvánné* 20 kor.

Stech Kálmánné 58 zsebkendő, 11 lábravaló, *Csaszókóczy Károlyné Meleghegy* 46 db zsebkendő, egy csomag tépés. *Piszrovits Rudolfné Felsőbalog* 12 zsebkendő, *Özv. Szabó Károlyné* 100 zsebkendő, egy fél kgr. tépés. *Basilidesz Jánosné Tiszolcz* 48 zsebkendő, *Kohn Albertné Tiszolcz* 22 zsebkendő, *Sutyák Kató Tiszolcz* 8 zsebkendő. Hálás köszönettel nyugtázza az elnökség.

CSARNOK.

Éjféli átok.

Az öreg dóm sötét tömege nyugodt méltósággal pihent a vaksötét éj párnái között. Zölde, nedves kövei beleveszték az éjszakába, csupán tornyai rajzolódtak szimmetrikus foltokként a tompaszürke égre...

A város aludt, szinte a tetszhalottnak látszott, oly üres volt utcája, tere. A gázlámpák mintha fátyol alatt pislákoltak volna, csak halvány fényük sugároztak ki a hideg, nedves levegőbe. Sír csend volt mindenütt. A külvárosi gyárak éjjeli zaja, tompa lárma elült.

Az átok ült szellemi trónján. Ő volt az éj fekete pokla, ő volt az éj kinja, melyet nyögés nélkül, a szenvedés irtózatával viselt az éjjel. Az átok ült és hallgatott, mint testvére: a halál!

Senki sem hitt benne, mégis mindenki tudta, senki sem emlékezett semmire, mégis mindenki félt az átoktól, amely ennek a kedves városnak hosszú halála volt. Mióta a dóm él, — pedig már mások a természet kövei, — lassan haldoklott a város élete. Ipara, kereskedelme, forgalma alig-alig volt már. Mint a pestises vagy leprás tábor úgy élt ez a háztömeg a világ szemében. Ha idegenek vetődtek falai közé, mielőtt leszállt volna az éjszaka, sietve igyekeztek vissza lakhelyük felé.

Nem volt ez félelem, több volt: irtózat.

Az öreg dóm sötét tömege volt a rém. A kolostor, mely nem messze tőle remegve fehérlett: az áldozat. A fehér kendős, sápadt apácánők kertje pedig, mely temetőjük is volt egyben: ez volt az átok valóságának a bizonyítéka.

*

Még akkor történt... régen. A pogányság utolsó hidraféjét pusztította a szent tűz. Az utolsó erőfeszítést próbálták meg a nagy oligarchák a pogányság mellett. Birták éveket. Aztán letörték s dárídós, mámoros tivornyáiknak lakhelyén sápadtan függött a kereszt, míg ők maguk terméskövekből hordattak össze jámbor templomot.

Az öreg Czobor nehéz ember volt. Vagyokban, észben, erőben, boszuban, gonoszban. Sötét alakja láttára megbujtak az emberek, mint a mesgyében a nyulak. Haragja irtózatossá volt, hatalma korlát nélküli valóság. Jobbágysai a halálba menekültek gyilkos kegyetlenkedése elől. Ősz fejének nagy hótengeréből két szemé tüzelt, mint az éjszakában a vonat lámpása vörösen, véresen. Barna arca mint a föld oly szintelen volt mindig, ruhája, mely óriás alakját fogta át, kopott, szinehagyott, de erős mint a nyers bőr.

A fehér testű kereszt sápadt tisztaságáról hallani sem akart. Saját kardjával ütötte le a hozzá merészkedő barátokat. Daczolt az éggel: „Több vagyok! Külömb!”

Mig egyszer — éjjel volt akkor is — jött hozzá egy asszony. Fekete uszályos ruhában, saruval a lábán, hófehér kendőben, fekete fátyolban. Dereknál kötél s eszögös kis gömbök koszorúja. Mellén fekete ébenfa kereszt, rajta a fehér Ember.

A vén Czobor felhördült láttára, a mint a cziinterem ajtaján megjelent az asszony. Szeme vérsugarat lövelt, ajka tájtéket vert a lila arczára. A kardjához kapott s irtózatossá erővel sujtott le a nőre. Szinte sikoltva sivitott a nehéz penge a levegőben, de a fekete fátyol fölött ketté pattant s pengő csengéssel hullt Czobor lába elé. A vén állatember elfehéredett. Szörnyűt tántorodott s végig bukott a hideg kövön.

*

Terméskövet hordatott ő is. Megtért. Építette az Isten lakását, mély boltzattal, nehéz oszlopokkal, szilárdan. Évek teltek el. Czobor a vén ember, már csak árnyéka volt önmagának. Nem szólt. Alig evett. Nem bántott senkit. De mint a veszett eb, úgy sandott maga köré. Irtózat volt rá nézni. Megadta magát a fekete asszony fekete keresztjén függő sovány, fehér áldozatnak. De a gonosz lelkének sarkába hátrált csupán. Mint a meglapult, ugrásra kész tigris úgy várt, várt, mikor tépheti el lánczát.

A dóm fölépült. Harangzugas szállt tornyából a szomszédos hegyek felé s a melléje épített kolostor tornyából pedig kis lélekharang fohászkozott föl. A nagy templom aranyos oltára mellett volt a vén Czobor diszes imapadja vörös bársonnyal takarva. A klastrom pedig benépesült feketeruhás, imát mormoló jámbor apácákkal.

*

A dóm felszentelésének az ünnepe volt. Zúgott az ének. Lágy tömjénfüst borult a papok fényes, arany-selyem ruhájára s az apácák leborult karára. Zsufolva volt a templom boldog de nagyon szegény néppel.

A vén kegyur ott térdelt bársony padjában, az oltárhoz közel. Elborult szeme tompán fénylett. Sápadt volt, reingő kezű.

Az ének elhallgatott. A kegyur szavait várta, hogy a szokásos szavak kíséretében ajánlja föl a megszentelt Istenházat, úgy az Istennek mint az embereknek. Lassan jött tehát az öreg Czobor. Fölment a szószékre. Vad lángo-

lábba csapott az orra. A szemé ágott, a lábát lihegő kacagá. De a vén Czobor megfogta a kezét, és megrögzött tekintettel nézte, mint a székely a kőszőlőt.

— Emberek! Tisztelt engem! Látjátok, hogy mit tettem. Felépíttettem a keresztet a házára. Nem akartam, de kellett. Én láthatatlan hatalom parancsolta. Átadom hát neki és nektek! De ezért én is akarok Tőle és tőletek valamit. Akarok! Értitek?! Akarok!!! Temessetek el ide ennek a templomnak a kriptájába, mely alattunk nagy mélyen van. Bebalzsamozva, de koporsó nélkül. Fektessetek le csupán! — Helyet már csináltam magamnak. Évek óta hordták a kripta mélyébe messze napkeleti országokból a tömjént az embereim. Egy hegy, tömjénhegy emelkedik ott alatt. Ennek az oldalára tegyetek! Hogy láthassak, nézhessek... Akarom ezt. Parancsolom ezt! Meg kell tennetek! Esküdjetek!

— Esküszünk — zúgott sápadtan a megrettent tömeg.

— Megölte akaratomat a fehér ember — folytatta tovább dühvel Czobor, de megboszulom! Megboszulom magam rajtatok! Én már por leszek, de boszum, átkom élni tog örökkörökké! Egy fekete ruhás asszony volt az átkom. Hát bűnhődjete ti, ti előttem térdelő asszonyok — ordította a vén ember — ti Isten leányai. Én építtettem ezt a templomot, ti is ide tartoztok hozzá. Nem akarok árván pihenni a nagy tömjénhegyen. El fogtok jönni hozzám. El! Mindegyik s minden utódotok. Meg fogtok esküdni erre! Ha éjtelt kongat a dóm tornya, egy mindig lejön hozzám egy marok tömjénért s megcsokolja kihűlt lábamat.... Sorban, minden éjjel más.... Ezt akarom, én a vén Czobor! Esküdjetek!!

A sápadt rémült tekintetek oda tapadtak ennek az örült tigrisszemű embernek alakjára s félig öntudatlanul sugták:

— Esküszünk!..

— És — ordította elkékült arccal, habzó szájjal — itt maradtok! Ott a kolostorban. Eljöttetek a husos konczra, most és soha sem fogjátok itt hagyni. Míg a dómból egy kő is marad, egy halott apácának helyébe újat kell hoznotok! Ha a föld alól is, akarom, én akarom! Esküdjete!

— Esküszünk... zúgták a kitágult megrémült ajkak.

— Átok!! Átok!! Légy erős! Minden erőmet neked adom, maradj, élj, gyötörj, ölj! — Légy te erős én helyettem! ordította, — aztán végig bukott a szószék lépcsőjén.

A dóm áll... régen... régen... Az átok él... Az eskü szent.

Minden éjjel, ha üt az óra, imbolygó gyertyafény huzódik végig a templomban, a kripta bejárata felé. Remegő, sápadt kéz tartja... A soros apáca imát mormogva száll le a lépcsőn a dohos mélységbe, a tömjénhegy elé... Aztán fölsikolt... A gyertya kihull kezéből és ájul-tan zuhan a lépcső kövére... Reggel jönnek a nővérek s fölviszik a fehér ágyába vagy egy fekete koporsóba... Az eskü és az átok!!!

A kriptában nagy domb emelkedik. Ma már földnek látszik csupán, de... illatos parázsú füstölő. A domb oldalán egy alaktalan váz... s egy rémes üregű koponya.

Az átok, a mely él...

Kint a klostrom kertben pedig... sorban fehér kereszték erdeje... sok-sok illatos, üde virágos siron.

Az eskü, a mely szent...

Sötét mese. Vagy talán nem is az. Egy álom, egy nehéz átálmódott éjszaka képe csupán. A vén Czobor, az öreg dóm, sikoltó fekete gyertyafényes éjtéli asszonyok, ködös álomalakok... Eltűnnek a reggeli naptény első sugarára, ha int a reggel józan, viziótlán, reális szépsége.

Füzesi Árpád.

Szerkesztői üzenet.

G. S. Palánka. Szakértő munkatársunk nem képzei, hogy az Ön által jelzett gyöngyösvényvel mint lehet alszár-fekélyt és akut fülbajt gyógyítani. Szíveskedjék részleteiben ismertetni az alkalmazás módját, azután közöljük.

V. I. Putnok. Köszönettel vettük a küldeményt, okvetlenül hozni fogjuk.

HALLÓ!

Vendéglő

Vendéglő a nagy közönség kedvéért, melynek célja a vendégek számára a legkényelmesebb és legolcsóbb étkeztetés.

kőbányai sör 22 fillérért poharankint kapható.

Saját termésű tokai boraimat bocsátom a nagyközönség rendelkezésére.

Markus Samu szállodás.

A helybeli gőzfürdőben a fürdési idő a következőleg iett megállapítva:

Gőzfürdőben:

Urak részére: Vasárnap és hétfőn egész nap.

Nők részére: Kedden egész nap.

Katonák részére: Szerda, csütörtök, péntek és szombat.

Kádfürdő:

Porezellán és kádfürdő minden nap rendelkezésre áll.

Fürdőkezelőség.

Figyelem!

Hadifoglyoknak szóló pénz-átutalásokat teljes biztonsággal továbbít a

RIMASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR.

2-10

Vásárlunk!

Libamáját kilogrammonként 7 koronáért,

Sárgarépat, petrezselymet, zellert,

Vörös káposztát, kelkáposztát,

Selejtes és szedett almát minden

menyiségben napi árban vásárol

a Rimaszombati Konzervgyár Részv.-Társ.

Rimaszombat.

7-*

Meghívó.

„A Gömörmezei Kereskedelmi Részvénytársaság

1915-ik évi deczember hó 30-ikán (csütörtökön) délután 3 óráig Rimaszombatban, a Gömörm. Tak.-pénztár és Hitelbank R.-T. helyiségében

évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek meghívtnak azzal, hogy azok, kik szavazati jogukat gyakorolni akarják, nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok 14. §-a alapján a Gömörmezei Tak.-pénztár és Hitelbank pénztáránál 8 nappal előbb deponálják.

A mérleg és zárszámadás — az alapszabályok 40. §-a alapján — az előző máj 8 nappal a közgyűlés előtt megtekinthető.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A mérleg és zárszámadás megállapítása.
3. Az igazgatótanács és felügyelő-bizottság felmentvényére vonatkozóan a tárgysorozat.
4. Indítványok.

Rimaszombat, 1915. deczember 18.

Az igazgatótanács

HALLÓ!

VESZÉK

elsőrendű szénát

(lehetőleg préselve) nagy mennyiségben. — Ajánlatokat

ROSENBERG MÓR

Miskolcz, Széchenyi-ut 34. alá kér.

Hirdetmény.

1795. 1915. 4. sz. — A rimaszombati kártörvényeszek felhívja mindazokat, akik az előzőleg kiadott dr. Kubinyi János volt nagyközönségi közjegyzőnek közjegyzői biztosítékára a 1874: XXXV. t. cz. 173. §-ában meghatározott igényekkel bírnak, miszerint igényüket a kártörvénynek a „Budapesti Közlöny”-ben kiadott 1915. évi 11. számú mellékletétől számított **90 nap** alatt, ezen kir. törvényszéknél jelentésük be, melyben különben az igény tekintetbe vétele nélkül a biztosíték kiadása iránt intézkedni.

Rimaszombati kir. törvényszék, 1915. évi november hó 30 án.

Kolbay Sándor s. k., elnök.

Cseh István s. k., elnök.

2-3

Mészáros István s. k., tanácsos.

Fürdőkáda

Teljesen jó karban lévő **használt** vagy **új egész fürdőkáda** megvételre kerestetik.

Munkásbiztosító-pénztár.